

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Főtér 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Megjelen minden vasárnap reggel. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 4 ft — Félévre 2 ft — Negyedévre 1 ft Hirdetéseket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít. Egyes szám ára 8 kr.</p>	<p>Kiadóhivatal: Schwarz Sándor könyvkereskedése, hová az előfizetési- és hirdetési díjak küldendők. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nyilttér petit sora 30 kr.</p>
--	---	--

A „mungók“ boszuja.

Valamint Görgey visszavonulása a Kárpátokba meg lett örökítve és míg csak egy hadviselő állam fog létezni a föld kerekén, épp oly érdeklődéssel fogjuk tanulmányozni azt a párját ritkító hadműveletet, mint I. Napoleon átkelését az Alpeseiken; a maga nemében páratlanul fog állni a csongrádi községi iskolaszék azon határozata is, melyet a f. hó 6-án délután hozott elretentő például azoknak, a kik főtisztelendő Hegyi Antal ur viselt dolgaival szemben álláspontot merészelnék foglalni. A három történelmi tény között az lesz a különbség, hogy még Görgey és Napoleon nagy hadi tényeik, a hadi tudomány részére vannak megörökítve, addig a csongrádi iskolaszék f. hó 6-ki határozata valamelyik élezcip, vagy kalendáriom hasábjain fogják mulattatni a kaczagásra hajlandó közönséget.

Éppen azért én is csak úgy kívánok foglalkozni a t. iskolaszék határozataival, mint a rosszul sikerült élezcip, nem tulajdonítva annak semmi fontosságot; nem félek annak következményeitől, nem tartom azt egyébbnek, mint vaktöltéssel való lövöldözésnek, vagy a legrosszabb eset-

ben egy kis gyenge rossz akaratnak. Azt pedig igen jól tudja lapunk olvasó közönsége, hogy én nem csak a vaktöltésektől nem szoktam meghátrálni, hanem még az éles töltéssel is szembe merek nézni.

Engem terrorizálni nem lehet; én attól sem nem félek, annál kevésbé ijedek meg.

Hogy azonban lapunk olvasóközönsége megismerje a községi iskolaszék párját ritkító határozatát, szükségesnek tartom annak ismertetését.

F. hó 6-án délután 2 órakor a községi iskolaszék a községi előjárósággal együttesen tárgyalta a községi iskolák jövő évi költségvetését.

Midőn az én fizetésemről volt szó, Forgó Imre azt leszállíttatni kérte; azt hozván fel indokul, hogy én „füveket és köveket“ tanítok, tehát nem érdelek meg annyi fizetést, mint kartársaim.

Tulajdonképen pedig szerinte azért nem érdelek annyi fizetést, mert nem tartozom a „Mungó“ táborba, sőt mi több: elég vakmerő vagyok véleményemet szabadon és korlátlanul kinyilvánítani.

Persze, hogy a t. „Mungó“ gyűlékezett nagyon helyeselte Forgó Imre fő-mungó indítványát, hanem sajnálat-

tal kellett kijelenteniök, hogy bizony nem lehet segíteni.

Mielőtt az iskolaszék ülését befejezték volna, Forgó Imre ismét előállt egy indítvánnyal, melyben nem akart kevesebbet, mint azt, hogy engem a t. iskolaszék tiltson el a lapszerkesztéstől, a mennyiben én olyan tisztességes embereket, mint Hegyi Antal, meg szoktam hurcolni a szerkesztésem alatt megjelenő „Csongrádi Lap“ban.

Ezen indítványt már magáévá tette Szvoboda Ferencz iskolaszéki elnök is. De hogy is ne tette volna a magáévá, midőn ezen indítvány az ő furfangos koponyájában született meg. Mert hiszen egész bátran kinyilváníthatom, hogy nincs városunkban egy ép észszel megáldott lélek, a ki el merné hinni, hogy Forgó Imre betanítás nélkül ilyen, de bármiféle önálló indítványt képes lenne kipréselni elzsírosodott agyvelőjéből.

Szvoboda Ferencz tehát nem csak magáévá tette Forgó Imre indítványát, hanem még meg is toldotta olyaténképen, hogy az indítványt két részre osztotta. Az egyik: a vallás- és közoktatástügyi miniszter ur Ó exellenziája felíratilag kéresek fel, hogy engem a lapszerkesztéstől tiltson el. A

A „CSONGRÁDI LAP“ TÁRCZÁJA.

Szerelmes históriák.

IV.

Z. megyében kezdett rosszul állni a kormánypart sorsa; néhány „népbolondító“ fészkelte belé magát, aztán annyira felforgatták a régi jó szabadelvű megye képét, hogy borzalom volt látni.

A tisztelt polgártársak annyira agyon beszéltek, hogy mindenik úgy járt-kelt s politizált, akár egy hivatott honatya.

Ő méltósága a főispán ur, már több ízben felvezítetett a miniszteriumba; ki tudja miért? . . .

Annyi azonban szent, hogy előde körül-belül hasonló körülmények között lett „saját kérelmére“ nyugdíjazva.

Méltóságos Berkesy főispán ur azonban ambíciói mellett egytálla büszke, tekintélyes ur volt, ki sehogy sem akart férfikora delén, efféle „jól megérdemelt“ nyugalmat szerezni — a világ gunyára.

Igy történt aztán, hogy ő méltósága büszkesége és ambíciója, valamint vágya a közéletben ilyen kitünő szerepet még soká vinni. utakat és módokat keresett állása megszilárdítására.

Az erős ellenzék vezérférfiainak fiai berontottak a közszereplésbe, a megyei tisztikarba, úgy, hogy soha annyi tiszteletbeli

állás nem volt a vármegyén, mint Berkesy főispánja alatt.

A méltóságos úr kereste az alkalmat, az ellenzéki férjekkel és azok feleségeivel társalogni, ahol csak alkalmat nyílt.

A méltóságos asszony estélyeket adott, látogatásokat tett és fogadott, valóságos nyárspolgárius életet élt a t. polgártársak hölgyei körében, hanem . . . egy-egy puhult de az ellenzék mégis erős maradt.

Legveszedelmesebb volt Kákai Pál uram. Ennek állás nem kellett; elég baja volt jószágával, 6000 hold földjével, rakoncátlan és tolvaj cselédségével, a 48-as körrel, melynek elnöke volt, hol majd lemondott, majd újra elfoglalta a tiszteletbeli állást. Aztán a megye, az ország dolgaival és végül általa ugyan meg nem értett — honmentő elveivel.

Fia nem volt, kinek révén meglehetett volna csipni az öreg földetturó, házastárs ellenzéki honpolgárt.

Pál gazda pedig sok galibát csinált. Öreg napjaira nem a gazdaságán törte esztét, hanem választott és buktatott a városban, a megyén és képviselő választásokon.

Hanem volt egy gyengéje, — a lánya! Az ő aranyos Juliskája, a ki van olyan szép, okos és gazdag, hogy akár a csávosi gróf urfi is büszke lehetne rá, ha ugyanis Pál gazda oda adná!

Még ha a gróf ur ezért a nagy szerencséért haza jönne — Angliából,

A megyén ijesztően közeledett a tisztújítás, az országgyűlés is feloszlott és így utána a következő nyáron a képviselő választás ki volt tűzve.

Kákai gazda meg még hallatlanabbul korteszkodott és költött, mint valaha.

Ő méltósága pedig kétségbe volt esve. Gondterhelt fővel járt-kelt egy napon hivatalos helyiségében. Kákai uram járt akkor is eszébe, hogy mit . . . de mit is kellene tenni! . . .

Felkelt piros bársony zsölléből, majd leült, aztán izgatottan lépett az ablakhoz, kihajlott egy kis friss őszi, levegőt szívni.

Még reggeli 9 óra, hanem azért már nem volt türelme hon lenni. Eljött a hivatalos gondok közé, gondal üzni a gondot.

Hanem alig nézett néhány pillanatig ki ablakán, valami sajátságos, jól eső mosoly játszott ajka körül, homloka kiderült.

Egy vidám kézlegyintéssel cigarettáját kidobta az utcára, hirtelen megfordult, jobb kezével homlokát végigsimította, bele veté magát a piros bársony zsölyébe, aztán egyet csettentett jobb keze hüvelyk és középső ujjával és édes meglepéssel morgogá:

— Hogy ez nekem nem jutott eszembe! No de nem késő. Pompás . . . igazán pompás! . . .

Aztán megint az ablakhoz lépett, nézett és mosolygott.

másik pedig: dr. Tergina Gyula kir. tanfelügyelő is kerestessék meg az iránt, hogy ellenem a fegyelmi vizsgálatot indítsa meg.

Mennyiben érzi magát jogosított-nak a községi iskolaszék, hogy velem, mint lapszerkesztővel ily rövid uton kívánna eljárni, arra is rá fogok térni, egyelőre csak arra akarok rámutatni, hogy az iskolaszék tagjai helyeselték-e Szvoboda ur indítványát, dacára annak, hogy az indítvány néma esendben ugyan, de minden ellenmondás nélkül keresztül ment.

A nagyméltóságu vallás- és közoktatásügyi miniszter urhoz felterjesztendő beadvány fogalmazásával és aláírásával Szvoboda Ferencz elnök és Sövényházy Antal jegyző lettek megbízva. Sövényházy azonban kijelentette, hogy a feljelentést semmi áron alá nem írja, annál kevésbé hajlandó azt megfogalmazni. Szvoboda erre parancsolólag lépett fel; azt mondotta, hogy Sövényházyknak, mint iskolaszéki jegyzőnek kötelessége aláírni. Sövényházy erre kijelentette, hogy az iskolaszéki jegyzőségéről lemond.

Midőn Szvoboda Sövényházyval szemben kudarcot vallott, Farkas Béla igazgató urat szólította fel. Ez szintén kijelentette, hogy a feljelentést semmi körülmények között alá nem írja.

A két kudarc után dr. Buck Herman ügyvéd urat, id. Kádár Henrik ny. megyei főszámvevő urat és Sohlya Antal urat kérte a feljelentés aláírására. Azt azonban elfelejtette az elnök ur, hogy ezen urak dacára annak, hogy az ellenzék táborába tartoznak, de nem alázatos mungói az elnök urnak, hanem tisztességes, becsületes önálló férfiak, a kik az egyéni meggyőződést mindenkihez tisztelték, a kik árulkodásra még az elnök ur kedvéért sem hajlandók. Természetes, hogy az aláírást ezek is megtagadták.

Ezek után, midőn a feljelentés

aláírását minden tisztességes iskolaszéki tag megtagadta, Szvoboda ur Forgó Imre indítványozóhoz fordult azon biztos reményben, hogy az alá fogja írni, de Szvoboda ur ezen feltevésében is keservesen csatlakozott, mert Forgó Imre szintén megtagadta az aláírást.

Már-már úgy volt, hogy a feljelentés csupán az elnök aláírásával megy fel. Ő exellenciájához. A kapott kudarc után nagy eseppekben csurgott a veríték Szvoboda ur sápadt ábrázatáról, midőn egy mentő gondolata támadt: elküldött Szarka Ödön tanító urhoz, a ki, mint nekem Komjáthy Mór tanító ur előtt bevallotta, a nélkül, hogy az előzményeket ismerte volna, (mert mint előttem kijelentette, az esetben, ha az előzményeket ismeri, szintén megtagadta volna az aláírást) aláírta.

Hát ilyen előzmények után tisztelettel kértem: Akadt volna-e más tisztességes ember Szvoboda Ferencz ur kivételével, a ki a feljelentést vissza nem vonja? Nem! Ilyen körülmények között csakis Szvoboda Ferencz ur képes hosszuját érvényesíteni. Csak az képes ilyenre, a ki annyi politikai pártton keresztül bukfenczelt, mint Szvoboda Ferencz ur.

Hogy Szvoboda Ferencz ur bár mint változik, a politikai helyzet a felszinen marad, azt csak annak köszönheti, hogy nálunk a köpönyeg forgatás erény számba megy.

Feltéve azt, hogy az iskolaszéknek jogában állna velem, mint felelős szerkesztővel rendelkezni, vajjon nem a legnagyobb égbekiáltó igazságtalanságot követne el, ha azért, mert kénytelen voltam Hegyi piskos támogatásával szemben védekezni és gorombaságait gorombasággal viszonozni, a lapszerkesztéstől egyszerűen eltiltson? Én egyebet nem tettem, mint hasonlót hasonlóval fizettem vissza.

Azt hiszem, ha Forgó Imre ol-

vasta volna a csongrádmegyei sajtó közvéleményét, a köztem és Hegyi közt felmerült ügyben, hát dacára annak, hogy a dolgokat nem igen képes mérlegelni, még sem tette volna meg indítványát.

A „Szegei Híradó“ m. hó 25-én megjelent száma „Hegyi páter és a csongrádiak“ című ujdonságában a következőképen közli úgy az én cik-kem, mint Bozó Mihály nyilttéri nyilatkozatából a mérgesebb passzusokat. „Hogy milyen tisztelettel és szeretettel viseltetnek a csongrádiak püspök-faló plébánosuk iránt, eléggé illusztrálja a következő hírlapi cikk-részlet, a melyet a „Csongrádi Lap“ból közlünk.“

A „Szentés és Vidéke“ pedig „Hegyi páter botrányos dolgai“ című cikkében a múlt hó 27-én a ránk vonatkozó ügyben a következő részleteket közli:

„Ugy látszik hát, hogy a szent életű páter nem valami istenes hangon diskurál fölfelé se; annál kevésbé pedig az ő kedvelt nyájával odahaza, mert a „Csongrádi Lap“ mult vasárnap száma kölesönképpen valami barbár-módra keféli ki a tisztelendő ur piskos csuháját, szószerint mondván el róla Eder János szerkesztő „Egy becsületgyilkos“ című vezércikkében hogy az ilyen emberrel“ stb.

Azután így folytatja tovább: De még ennél esattanósabb Bozó Mihály földbirtokosnak, a „Csongrádi Lap“ szerkesztőjéhez intézett nyilt levele, melyben H e g y i A n t a l plébánost egy szemétrevaló ujság demagóg szerkesztőjének nevezi s figyelmébe ajánlja, hogy teszi a hitvány szemétrevaló becsületgyilkos stb.

Közleményét a következőképen fejezi be: „Hát bizony elég szomorú dolog az, hogy a hírlapokban e fajta közlemények is napvilágot látnak, de mint látszik Hegyi Antal urnak, ki az emberbaráti szeretet és türelem vállalásának is fölkennt hirdetője, épp az

A főispán ur ablakából pedig a főutcán lehetett végig látni.

A megyei tisztviselők szállingóztak hivatalba, egyenként és párosan.

Könnyű, legényes lépésekkel jött Csenger Miklós az aljegyző is. Felső-zempléni elszegényedett dzsentrigyerek, úgy idevődött az alföldre.

Három év alatt „divatba“ jött. Gyönyörű fiu volt, különösen ha vadász-tiszti uniformisban a király nevenapján megjelent a templomban, hát nem felejtették el félévig a lányok. Folyton róla álmodtak.

Most is a főuton végig hol itt, hol ott nyílik egy ablak épen, mikor ő megy hivatalba. És Miklós köszön is, mosolyog is jobbra-balra és őt is köszöntik és mosolyognak is reá jobbról-balról.

Most épen Kákai uram háza előtt megy el. A fehér csipke függöny mögött is mint-ha mosolyogna valaki.

Csenger az utcáról nem veheti észre, hanem a főispán ur innen az emeletről részszet épen bele lát a szobába. Ez a Juliska szobája! . . .

Ő méltósága megfordul és cseppet. Tekintetes Csenger Miklós aljegyző urat kérem egy pár percze! . . . Eppen most jön.

Jó félóraig volt Csenger Miklós a főispánnál. Hogy mit beszéltek, én nem tudom.

Hanem hogy igazi kairói cigarettel kínálta meg ő méltósága, azt mások ujságtolták.

Meg azt is, hogy ez különös — kegy. Csenger Miklós pedig dühbe hozta a székváros minden leányát és szépasszonyát.

Hallatlan tüzzel udvarolt Kákai Juliskának, a paraszt grófkisasszonynak és hallatlan impertinentiával mellőzte azt a társaságot, mely őt elkényezteté és — divatba hozta.

Hanem meg is lakolt érte! Tessék elképzelni egy haragvó, hiúságában sértett hölgyereget.

Bizony sokat zsebrevágott szegény Csenger Miklós!

No de annál jobban kitüntette a főispán a hol csak lehetett.

És annál szívélyesebben köszöntötték a duzzogó menyecskék — férjei.

Kákai uram a megyei tisztújításon egyenesen a főispán pártjára állott és az ő korteskodása folytán lett Csenger Miklós főszolgabíró.

Harmadnapra elment Csenger Kákai uram jóindulatát megköszönni.

Juliska is meggratulálta. Komolyan belépirult és nem mert a szemébe nézni Csenger Miklósnak. Jaj, veszedelmes szemek azok!

Ott marasztalták. Közbe megeredt az eső; Kákai uram befogatott Csengernek.

Pompás két szattyánsárga ló volt befogva az ujdonatuj Kölber féle hintóba.

— A lányomnak vettem lovastul, — magyarázza a gazda — ha férjhez megy, csak nem járhat gyalog az ura. Még főbíró öcsém uramon kívül nem ült benne más emberfia. Igaz-e lányom?! . . . S a mellé ravasz hunyorgatással mosolygott.

— Ugyan apám! én nem tudom . . . szabadkozék a kisleány s azzal elfutott.

— Isten áldja Kákai bácsi . . .

— Isten áldja! főbíró ur.

A hintó tova robogott; Juliska ott leste a csipke függöny mögül és olyanformát gondolt, hogy ez a két sárga s a hintó igen pompás ajándék lenne az apjától, hanem . . . csak Miklóssal együtt.

Csenger az őszi megyei választás óta kitüntetett kedvence lett ő méltóságának.

Tudta mindenki, hogy tulajdonképen ő a főispáni titkár és nem Máz György.

Mindeanapos lett a főispánnál.

A nyári képviselőválasztás is rohamosan közelgett már.

Még egy hónap volt hátra a választás napjáig. Egy nap különös ünnepi díszben jelent meg Csenger a főispánnál.

A nevelő úr pletykálta el a kaszinóban aztán, hogy az nap ő méltósága iszonyuan dühös lett. A méltóság asszony egész nap sirt és engesztelt, a kisasszony ellenben durczás daczczal bezárkózott. Aztán azt is

ilyen undorító gyalázkodásban telik legnagyobb öröme. Nines is egyébb hátra, minthogy most már a reverendát akkor találja valaki kiporolni, mikor abban galambszelidségű szent atyánk is benne lesz. Ez pedig, mint Bozó Mihály sejteti, — talán nem is sokára — bekövetkezhetik.

A „Szegedi Napló“ (függetlenségi lap) július hó 25-én megjelent számában „Plébános szerkesztő“ „Bostrányok bostránya“ című hosszúságú cikkben foglalkozik Hegyi viselt dolgaival. Cikkében kiterjeszkedik a csongrádi bostrányokra is a következőképpen:

„Ugy látszik ezekből a támadásokból, mintha Csongrádon meg lehetne oldani a váci püspök ügyét, de a püspök mélyen hallgat ezekre a kedveskedésekre, melyek első sorban arra a különös jelenségre vezethetők vissza, hogy egy plébános lapot szerkeszt. Szokatlan ez és talán egy kissé inkompatibilis. Mert még a plébánosnak a szeretet és türelem tanait kellene hirdetni, a lapszerkesztő bizony hirdeti néha az ellenkezőt is, a bosszút és megtorlást.

Kivált Csongrádon egy csöppet sem istenes hang folyik a lapokban és a másik ujság oly modorban támadja a Hegyi Antal szerkesztő urat, a mi türethetetlen és elviselhetetlen Hegyi Antal plébánosra. Csak a tegnapi vasárnapról nézze meg a „Csongrádi Lap“ot, abban vezérezik van írva Hegyi Antaltól e cím alatt: „Egy becsületgyilkos“ és abban több szeretetreméltóság között ezeket mondja Éder János szerkesztő-kollega a neve aláírásával: Az ilyen emberrel stb.“

A nevezett lap majdnem szószerint közli a Bozó nyilatkozatát is és így fejezi be:

„Megdöbentő, hogy újabb idő óta Csongrádmegyében ez a hang terjed. Megdöbentőbb, hogy az ilyen sajtóharez szolgálatában kell állni az Isten szolgájának.“

megsugta a nevelő ur, hogy a főispán ur „kénytelen“ odaadni bájos leányát, Adélt Csenger Miklósnak . . .

— Úgy kell neki, minék ereszt kecskét a káposztáskertbe!

Az eljegyzés rövidesen meg is történt. Két hét alatt diszpenzióval az esküvő is.

Persze tele volt vele a város, hogy sietni kellett! . . .

Az ifjú párt a mende-monda szapult, őket azonban egy csöppet sem bántotta.

Kákai uram egyszerre újra ellenzéki lett.

A szabadelvűpárt szépen megbukott és a főispán ur „jól megérdemelt nyugalomába“ vonult, hanem — önként!

A szerencsés választás öröm estéjén bankett volt a „Két-kos“ vendéglőben.

Mikor már Kákai uram jó spiczkes volt, harpági pusztájának bérlő szomszédja — az öreg Nyulas — nem állta, hogy meg ne kérje, hogy lett ilyen hirtelen újra ellenzéki?

Az öreg Kákai villámló szemekkel mondá:

— Hát tudja szomszéd, szép, gazdag, művelt lányom van; urnak neveltem, aztán nem tudok neki egy arasznyi urat csipni ebben a koldus vármegyében. Verje meg a ragya azt a gögös tintanyaló hadat? . . . Hát mondja szomszéd, hogy ne volnék ellenzéki! . . .

Végre, hogy mint vélekednek a püspöki székhelyen, Vácson, Hegyi Antal viselt dolgaival, közlök néhány passust a „Váci Közlöny“ f. évi július hó 30-án megjelent számának „Főtisztelendő Hegyi Antal úr támadása“ című vezércikkéből:

„Szívesen elismerjük azt is, hogy végzetes hiba volt püspökünk részéről észre nem venni mindezeket az erényeket és a csongrádi plébániáról, hová a olyan vontatva indult, meg nem tartani ezt az engedékeny férfiút titkárnak. Lám a bosszú azóta nagyra nőtt és megnőtt vele maga főtisztelendő Hegyi úr is. Lett belőle dissidens pap, lapszerkesztő, kortes, politikai pártvezér, a ki a dicsőség verőfényétől övezve támad megsemmisítő hadjáratra tulajdon püspöke ellen.

Másként nem is szólnánk főtisztelendő Hegyi Antal úr legújabb kirohanásáról. Mi nem épülünk a saját fészket és vele önmagát bemoeskoló papi talár látásán. Utáljuk a pap fején a bohócok csörgő sapkáját. Nem szeretjük, ha politikai kötéltánczokkal tetszeleg és összezavarja a templomot a kortestanyával, a keresztet a farkósbottal és a misét a pártgyülekezettel s bírói közbelépésre van szükség a papi szelidség karbantartásához. Hát ha még csapszéki hangon, bárdolatlan gorombasággal és irányzatos valótlanosságokkal igyekszik magára vonni a megessapannó figyelmet és fönttartani nagyravaló becses „én“-je iránt az érdeklődést!“

A befejezés előtt pedig a következőképpen forrázza le szelidlelkű szent atyánkat:

„Az ilyen ember azután járja a bolondját. Keresi a lármát, heccet és veszekedést, esze helyett duhajssággal iparkodik feltűnni, míg nem zajgó dicsősége kérész életére ráborul nagy gyorsan a feledés, de még hamarabb a közös megvetés.“

A vidéki sajtó vélekedését Hegyi

Szembe ült vele Weisz Náthán és aki gondolatot tudna olvasni, hát azt olvasná a vén uszorás agyába:

— Úgy! . . . beléd ütött az urhatnamság, vén Kákai gazda. No ne busulj, csak-hogy tudom, szerzek én neked uri vót, úgy is rég fáj a fogam a horpági pusztádra. Ne busulj, ne busulj Kákai uram, lesz . . . lesz ha mondom! . . .

Ő méltósága — a főispán — visszavonult a csúf bukás után birtokára.

Annyi befolyása azonban még volt, hogy vejéből miniszteri titkárt csinált.

Két év múlva hívták meg az első keresztelőre ő méltóságát.

Keserűen mosolygott és csak annyit mondott a leányának és a vejének:

Megcsaltatok a kkor ugye? Aztán oda ment a bölcsőhöz, felvette unokáját és jókedvvel mondá:

Ördög vigye a főispánságot, ha helyette trónörökösöt hozott — a gölya.

Megesókolta, lefektette és gyöngéd figyelemmel betakarta.

Aztán fölhajolt és boldog szeretettel mosolygott . . . a nagyapa!

Szerelem, szerelem! de sok a te történeted.

Ki tudná szived és eszed utait követni! . . .

Zol — ti.

Antalról nem azért közöltem, hogy azzal takarózva magam mentegessem, hanem azért, hogy lássa be a t. iskolaszék, hogy kiért denuntált engem a miniszter úr ő exelentiája előtt és kiért lépte át hatáskörét. Mert meg vagyok győződve, hogy hozzám, mint felelős szerkesztőhöz a t. iskolaszéknek egyáltalában semmi köze sincs.

Arról is meg vagyok győződve, hogy Magyarországon sem minisztert, sem tanfelügyelőt nem fognak találni olyat, a ki Szvoboda úr és társai kedvéért lábbal merné tiporni a sajtószabadságot.

Menjen Szvoboda úr iskolaszéki elnöknek Muszkaországba, ott elérheti a célját. De ilyen alkotmányos államban, mint Magyarország, célt az e fajta erőszakoskodással el érni nem fog. Vagy varázsolja vissza a „back-korszak“-ot, melynek szolgálatában állott, akkor gyakorolhat reám pressiót Magyarország alkotmányos minisztere. De másként — mint erősen hiszem — a sajtóbíróshoz fogja útasítani.

Ha azonban céljaikat elérnék, biztosítom önöket, hogy mint egyszerű munkatárs, sokkal keményebben fogom megnyomni a tollat. — Tehát árulkodásaikkal célt érni nem fognak.

Éder János.

UJDONSÁGOK.

— augusztus 13.

— Községi közgyűlés. Ugy látszik, hogy a tisztelt előjáróság nem igen szereti a hátralékokat, mert rövid idő alatt egymásután négy közgyűlést is akart tartani, ha sikerült volna. — De eddig a négy közgyűlés közül csak egyet sikerült megtartania, a többi három anélkül, hogy határozatot hozott volna, szétoszlott. F. hó 8-án a községi költségvetést kellett volna a város atyáknak letárgyalni. Előbb azonban a műút ügyet vették elő. Mint tudva van, a belügyminiszter jóváhagyta a műút kiépítését, a felebbezést pedig elutasította. Szvoboda Ferenc indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy még egyszer szerencsét próbál, és küldöttségileg kéri fel a minisztert, hogy a szerződést semmisítse meg. Dr. Szarka Mihály szólalt fel, ki azt mondotta, hogy csak azért szavazza meg a Szvoboda indítványát, nehogy azzal gyanúsítsák, hogy ő is a műút kiépítése mellett van; meg van róla tökéletesen győződve, hogy a küldöttség felmenesztése hiába való, mert a miniszterről nem tehető fel, hogy az egyik határozatát egy más határozattal megdöntse. Éppen ezért a küldöttség részére egy krajczárt sem szavaz meg, mert hiába való kiadással nem akarja terhelni a község pénztárát. Daczára ezen őszinte kijelentésnek, a közgyűlés nagy többsége megszavazta a küldöttség úti költségét és napdíját. Azután Hölczér Adolf jegyző beterjeszti a költségvetést. Szvoboda Ferenc, mivel a költségvetésben olyan tételek vannak, melyek törlendők és alaki tekintetben is kifogása van ellene, azt újabb átdolgozás végett visszavettetni kívánja. Dr. Szarka Mihály kijelenti, hogy a költségvetésben igen sok túl magas tétel van, melyek legnagyobb részét törölni kívánja. A költségvetés egyszerű visszadobása azért, mert abban magas tételek vannak, csak haszontalan idővesztetetés, huza-vona lenne. Alaki tekintetben pedig tökéletesen megfelel a törvényhatósági szabályrendeletnek. — Éder János bámulatának ad kifejezést akkor, midőn már több ízben arról győződött meg, hogy az előjáróság határozati javaslatával szemben maguk az előjárósági tagok foglalnak álláspontot. Amenyiben a saját határozati javaslatuknak ellene szavaznak. Ennek oka

valószínűleg az, hogy a t. előjárás nem folyik be a közgyűlés elé terjesztendő határozati javaslatok meghozásába; hanem a jegyző urak a saját szájuk ize szerint szerkesztik meg a határozati javaslatokat. Kéri az elnöklő bíró urat, hogy hasson oda, miszerint jövőre a közgyűlések megtartása előtt a közgyűlés elé terjesztendő tárgyak tanácsülésen, az összes előjárás és a jogügyi megbízott közbenjöttével tárgyalassanak meg és úgy terjesztessenek a közgyűlés elé. Ez esetben a tanácsbeliek nem jutnak abba a kellemetlen helyzetbe, hogy az előjárás javaslatával szemben kénytelenek legyenek álláspontot foglalni. Dacára annak, hogy Éder János felszólalását az egész tanács osztatlan tetszéssel és helyesléssel fogadta, Csemegi Antal bíró úr még csak feleletre sem érdemesítette. (Ugy látszik, hogy a felszólalás a m a g a s a b b ellenzéki politika érdekébe ütközik. Ezt a magasabb ellenzéki politikát mi nagyon is értjük, de polgártársaink közül sokan vannak, a kik nem értik.) Éder János az ülés végén kijelentette, hogy indítványát a legközelebbi közgyűlésen interpelláció alakjában fogja ismétetni.

— **Kegyelet adója.** Bold. Lieberman Bernát, a helybeli izr. hitközség két év előtt elhunyt tanítója, jeltelen sírban alussza örök álmát. Volt tanítványai egykori tanítójuknak síremléket vettek, melyet jövő vasárnap, e hó 20-án d. u. állítanak fel. Az ifjúság a sírkő letételére meghívja az elhunyt tanító ismerőseit.

— **Halálozás.** Sulyos csapás érte a „Szentesi Lap” főszerkesztőjét, Sima Ferencz orsz. képviselőt, Ferencz nevű legidősebb gyermekének, a f. hó 8-án, 17 éves korában történt elhalálásával. A korán elhunyt ifju temetése a f. hó 9-én délután 4 órakor volt nagy részvétellel a szülei gyászházából.

— **Miért ellensége a füveknek?** Mint vezércikkünkben írtuk Forgó Imre iskolaszéki tag azért akarta Éder János fizetését leszállítani, mert az füveket és köveket tanít. Eleinte azt gondoltuk, hogy a t. polgártársunk nem tudja azt, hogy a természetrajz éppen oly kötelező, fontos tanulmány, mint a többi. Későbbben azonban eszünkbe jutott, hogy Forgó Imre úr azért ellensége a füveknek, mivel mint volt közbirtokossági gazda elfelejtett beszámolni az eladott füvek árával a közbirtokosságnak. E miatt azután kénytelen volt a közbirtokosság gazduramat a szegedi kir. törvényszéknél per útján kényszeríteni a számadásra.

— **A kolera.** A f. hó 10-én egy máramarosi tutajos a csongrád-félegyházi vonaton hirtelen rosszul lett és másnap reggel kolera-gyanus tünetek közt Félegyházán kiszervezett. Ennek következtében dr. Bojniczer Antal községi főorvos ur indítványt fog tenni az előjárásnak, hogy a felső-tisza környékéről érkezett tutajosokat ne bocsássák be a városba.

— **Tetten ért betörő.** Csorba Ferencz most már nemcsak azért nevezetes firma, hogy neve a csendőrség fekete könyvében diszeleg, hanem azért is, hogy Turi István polgártársunknak szomszédja. A nevezett úr f. hó 6-án azon nemes szándékból vizitelt szomszédjánál, hogy annak távollétében bizonyos fölösleges apróságokat magával emeljen. Azonban szépecskén rajtavesztett. Midőn megrakodva látogatását befejezni akarta, akkor termett otthon a szomszéd s kérdése: Mit csinálsz Ferkó? Semmit, — volt a jómadár válasza. Azonban, hogy mit is akart érdemes Csorba Ferencz, azt majd a járásbíró előtt fogja kijelenteni.

— **Összezuzott katos inas.** Greif Jenő kun-szentmártoni születésű géplakatos inas Régnér Gáspár helybeli géplakatos mesternél, a f. hó 11-én eséplőgépet vontattott egyik tanyáról a másikra, miközben a cséplőgép rudjára ült, honnan lefordult és a cséplőgép egyik kereke czombján keresztül ment és az izmok a szó-szoros értelmében összezuzta. A sulyos sebesültet dr. Bojniczer Antal ur azonnal orvosi segélyben

részesítette, mindazonáltal életben maradásához nagyon kevés reményt táplál. Azon esetben pedig, ha sikerül életet megmenteni, örökös nyomorék marad.

CSONGRÁDI LAP

Hangversenyen.

Eszembe jut, hogy éppen egy éve, ugyancsak a mi kedves tanuló ifjúságunk, igen jól sikerült hangversenyt rendezett. És ha a f. évi augusztus hó 5-én, a népkerti szinkör helyiségében rendezett estélyről igazán és röviden akarnék beszámolni, csak annyit kellene ide írnom: fényesen sikerült.

De azt hallom, hogy a csongrádi nagy kislányok elővirág-koszorúja várja a kritikát s valószínű, hogy a szerkesztő ur azért adta ki a parancsot: a tanuló ifjúság hangversenyéről számolnod kell mindenről; félek, hogy a tánczot is ideértette, pedig én a tánczból mit sem láttam, csak hallottam.

Még sohasem írtam ilyen szépen sikerült estélyről, meg aztán megvallom, nem értek hozzá. Sem a szivacsot, sem a krétát nem használhatom, tollal bánni pedig ilyen körülmények között nagyon nehéz mesterség nekem.

A ki ért a műbírálat megírásához, az én kedves Zoltí barátom, a messze távolban szünetidőzik. A vasas-szt.-péter-utcai pihenésnek vége; most már valahol a Bükk árnyas erdeiben gondol — talán ránk is. Hej! pedig mikor ez az újság (Zsiga bácsi szerint) a krézi közé kerül, majd sajnálja, hogy nem volt ideháza. És van is ok rá. Elmulasztott egy kitünő mulatságot, meg egy grand és egy kedves műbírálat megírásától elmaradt. Hát az elsőt én sem szerettem volna elmulasztani, de a műbírálati szerepet — a mivel az én tisztelt Feodor barátom, „a legnagyobb” rendező megbízott — szívesen átengedtem volna Zoltí urnak, legalább nem kellene rágnom a tollat.

Az az hogy kérem, most jut eszembe, könnyen tud esem a bajon; egy névtelen „valaki,“ áldja meg az Isten, irt a szerkesztő urnak levelet, a melyben az estélyről így szól:

„Az ifjúság által rendezett műestély, melyet a mult hét folyamán tartottak meg, kitünően sikerült . . .

*) Egy kisasszony lesz az.

Szerk.

Igazán dicséretet érdemel az ifjúság buzgalma, melyet ott kifejtett; kezdve a közreműködő hölgyeken és fiatal urakon, végezve a rendezőkön, kik nemcsak az estély rendezésével, hanem a terem díszítésével is megérdemelték a közönség zajos elismerését, mindannyian kifogástalanul oldották meg feladatukat.

A terem színlíttig megtelt igazán fényes és előkelő közönséggel; azt hiszem, hogy ily szép számban összejöve alig-alig látták egymást a csongrádiak.

De most a szereplőkre térek, kiket érdemeik szerint fogok sorrendben elősorolni. stb.

Itt azután a kedves „Egy névtelen” egyenkint méltatja a műkedvelőket, mind egyikről tud valami szépet és kellemeset elmondani. Azonban a lap szűk tere nem elegendő arra, hogy a névtelen kritikáját szóról-szóra közölhessük, hát összevonom azt és örömmel irhatom, hogy a szereplők és pedig: Draskovits Erzsike, Eszes Mariska, Farkas Mariska, Szilberleitner Bianka, Szvoboda Bella, Zóra Olga kisasszonyok és Hubert Lajosné urnó, továbbá Boda János, Kovács Henrik, Szőke Jenő, Tekulits Sándor és Zóra Feodor urak egytől-egyig kitétek magukért. Végül a kit első sorban kellett volna felemlítenem, engedje meg Hubert Lajos mérnök úr, hogy nyilvánosan kijelentsem mindnyájunk nevében, hogy igen ügyes rendező. Az estély fényes sikerében nagy része van neki és bájos nevének. Ezt a rendező fiatalság örömmel ismerte el.

A kitünő szabattossággal játszott zongora számok, a kifogyhatatlan kellemmel előadott szavalkatok s általában az egész műestély sikerének méltó bizonyítékául szolgált azon állandó és viharos taps, melyet a műkedvelők egyenként és összesen és méltán megérdemelték.

A műsor megoldása után jó kedvvel tánczoltak a hajnali órákig.

Most még a jelen volt hölgyek névsorát kellene ide igtatnom. De engedelmet kérek én mosom kezeimet. A rendező fiatalság a névsorral nem számolt be. Anyira megörültek a mulatság fényes sikerének, hogy azóta átadták magukat a vakáció édes örömeinek és — mulatnak.

Jól teszük. Megérdemlik.

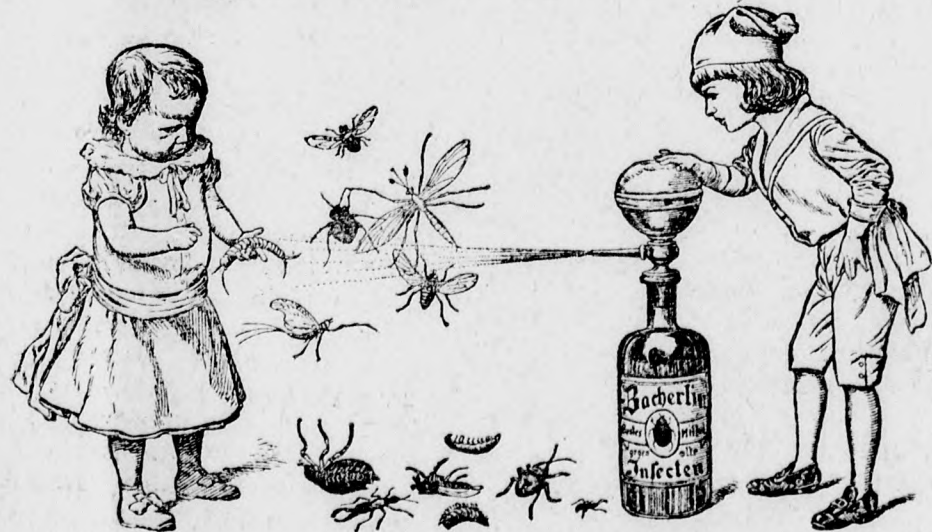
Csak azután máskor is rendezzenek ilyen estélyeket.

Ton—csy.

Felölös szerkesztő: ÉDER JANOS.
Kiadólaptulajdonos: SCHWARCZ SÁNDOR.

„ZACHERLIN”

a legjobb irtószer rovarok ellen.

Ismertető jelei a csudatevő „Zacherlin”-nek:

1. A pecsételt üveg. 2. A „Zacherlin” név.

Az üvegek árai: 15, 30, 50 kr. és 1 frt. A Zacherlin-megtakarító 30 kr.

Kapható helyben:

Bagossy József, Engel Zsigmond és Vermes Gyula uraknál.